

Sinteza monetară nr. 10 * 2004

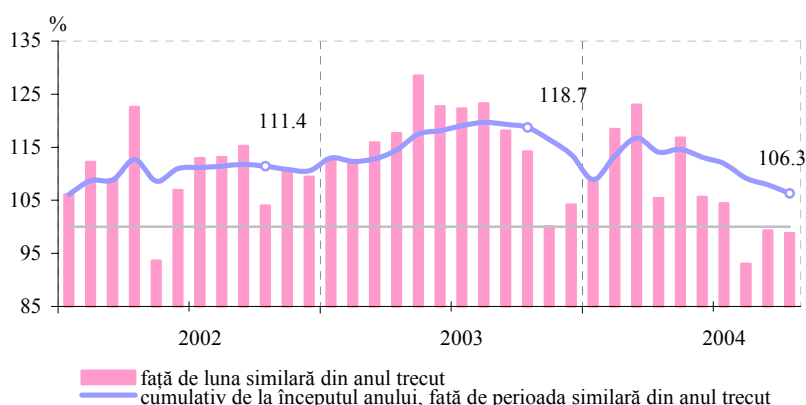
Octombrie

Sectorul real *

În octombrie 2004 volumul **producției industriale** în valoare de 1437.0 mil. lei s-a diminuat în termeni reali cu 1.2 la sută față de luna similară a anului 2003.

De la începutul anului 2004 volumul producției industriale a constituit 10883.4 mil. lei, nivel superior cu 6.3 la sută (în termeni reali) față de perioada respectivă

Graficul nr. 1. Producția industrială în prețurile medii din anul precedent

din anul precedent (graficul nr. 1).

Sporirea volumului producției industriale în ianuarie-octombrie 2004 a fost susținută de două activități sectoriale de bază: industria prelucrătoare și industria extractivă. Industria prelucrătoare (87.7 la sută din totalul producției industriale) a

contribuit la creșterea reală a producției industriale cu 6.5 puncte procentuale, inclusiv fabricarea de articole de îmbrăcăminte, prepararea și vopsirea blănurilor – cu 1.7 puncte procentuale, recuperarea deșeurilor și a resturilor de metale reciclabile – cu 1.3 puncte procentuale, industria alimentară și a băuturilor – cu 1.0 puncte procentuale. Industria prelucrătoare și-a majorat volumul producției în termeni reali cu 7.3 la sută față de perioada respectivă a anului 2003. Corespunzător, industria extractivă a crescut cu 15.1 la sută, iar în sectorul energie electrică și termică, gaze și apă volumul produs s-a diminuat cu 2.3 la sută.

Totodată, volumul producției industriale s-a diminuat în comparație cu ianuarie-octombrie 2003 în activitățile: fabricarea de mijloace ale tehnicii de calcul și de birou (cu 26.0 la sută), producția de aparatură și instrumente de măsură (cu 24.2 la sută), fabricarea produselor de tutun (cu 9.3 la sută).

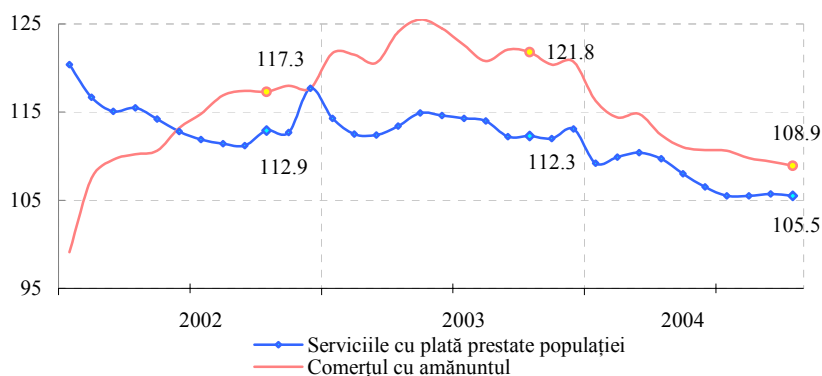
De menționat că, din numărul întreprinderilor supuse evidenței lunare (618 întreprinderi), în 49.2 la sută s-a redus volumul producției industriale față de perioada corespunzătoare a anului precedent.

Comerțul cu amănuntul desfășurat în perioada ianuarie-octombrie 2004 prin unitățile comerciale a totalizat 6417.9 mil. lei, marcând o creștere reală cu 8.9 la sută față de perioada corespunzătoare a anului 2003 (graficul nr. 2).

* în baza informației Departamentului Statistică și Sociologie, pe întreprinderile și organizațiile supuse evidenței lunare

Graficul nr. 2. Evoluția comerțului cu amănuntul și a serviciilor prestate populației, %

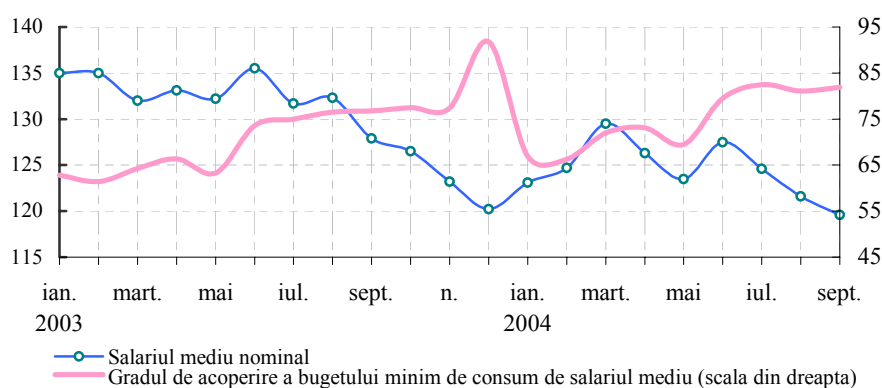
(cumulativ de la începutul anului, față de pe perioada similară a anului precedent)

o creștere cu 11.5 la sută. În același timp, volumul vânzărilor cu amănuntul în proprietatea publică s-a redus cu 10.2 la sută față de perioada respectivă din anul precedent.

Volumul *serviciilor cu plată prestate populației* de la începutul anului 2004 a constituit 4556.1 mil. lei, sporind în termeni reali cu 5.5 la sută față de perioada similară a anului trecut (graficul nr.2). Ca și în perioada precedentă, serviciile prestate în proprietatea publică au fost preponderente, constituind 46.5 la sută din total servicii. Volumul serviciilor prestate a fost superior nivelului consemnat în perioada corespunzătoare din anul precedent în toate formele de proprietate, însă cea mai mare creștere s-a înregistrat în proprietatea privată – cu 10.9 la sută.

Graficul nr. 3. Dinamica indicatorilor, %

De menționat că, unitățile comerciale cu proprietate privată au înregistrat o creștere a vânzărilor cu 9.3 la sută, realizând 69.0 la sută din totalul vânzărilor cu amănuntul, iar unitățile cu proprietate mixtă cu participare străină (22.0 la sută din total vânzări) au consemnat

Salariul mediu* pentru un angajat din economia națională în luna septembrie 2004 a constituit 1121.8 lei, fiind în creștere nominală cu 19.6 la sută și în termeni reali – cu 8.2 la sută față de aceeași perioadă a anului trecut (graficul nr. 3).

La 30 septembrie 2004 suma restanțelor pentru retribuirea muncii, cu termenul de achitare expirat, a constituit 173.8 mil. lei (în reducere cu 5.7 mil. lei față de 31 august 2004).

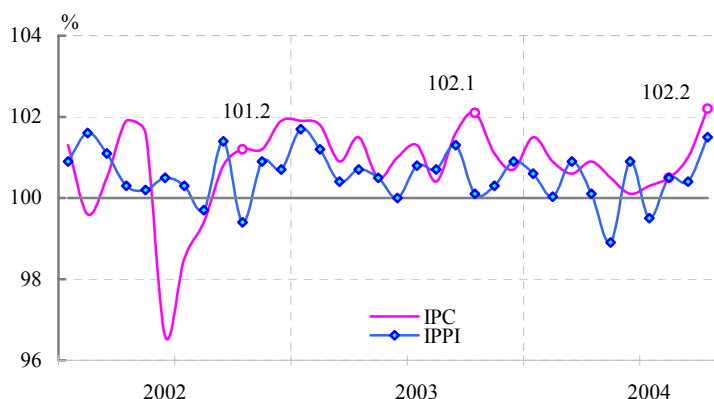
Nivelul inflației

Rata inflației în luna octombrie a constituit 2.2 la sută (graficul nr. 4). Prețurile la produsele alimentare s-au majorat față de septembrie 2004 cu 3.3 la sută, la

*la întreprinderile cu numărul de salariați 20 și mai mare

mărfurile nealimentare – cu 1.5 la sută și la serviciile prestate populației – cu 1.1 la sută.

Graficul nr. 4. Evoluția lunară a indicelui prețurilor de consum (IPC) și a prețurilor producției industriale (IPPI)

Creșteri mai mari de **prețuri la produsele alimentare**, în comparație cu luna precedentă, au fost înregistrate la legume proaspete – cu 22.4 la sută, la ouă – cu 14.1 la sută, la carne și produse din carne – cu 3.7 la sută, la lapte și produse lactate – cu 3.2 la sută. În același timp, s-au înregistrat reduceri de prețuri la făină de grâu – cu 2.5 la sută, la pâine – cu 1.2 la sută.

La **mărfurile nealimentare** majorări mai mari de prețuri au fost înregistrate la combustibil – cu 4.2 la sută.

În grupul **serviciilor prestate populației** s-au majorat considerabil prețurile la transportul de pasageri auto interurban – cu 17.5 la sută.

Contribuția elementelor de formare a indicelui prețurilor de consum este prezentată în tabelul nr. 1.

Tabelul nr. 1. Contribuția componentelor, %

	Septembrie 2004		Octombrie 2004	
	contribuția	contribuția / IPC	contribuția	contribuția / IPC
IPC	1.0	100.0%	2.2	100.0%
<i>Produse alimentare</i>	0.33	33.0	1.51	68.6
<i>Mărfuri nealimentare</i>	0.41	41.0	0.44	20.0
<i>Servicii cu plată</i>	0.26	26.0	0.25	11.4

Sursa: DSS și BNM

De la începutul anului 2004 creșterea prețurilor a constituit 8.7 la sută, inclusiv la produsele alimentare – 7.4 la sută, la mărfurile nealimentare – 9.6 la sută și la servicii – 10.3 la sută. În

luna octombrie 2004 *inflația cumulativă pentru 12 luni* a reprezentat 10.6 la sută.

Prețurile producției industriale în luna octombrie s-au majorat cu 1.5 la sută față de luna precedentă (graficul nr. 4). De la începutul anului curent creșterea prețurilor producției industriale a fost de 3.7 la sută.

Instrumentele politicii monetare

Ratele dobânzilor

În baza dinamicii indicelui prețurilor de consum, indicatorilor monetari și macroeconomici, ratele dobânzilor la instrumentele monetare ale BNM au fost menținute la nivelul stabilit prin hotărârea nr. 238 a Consiliului de Administrație al BNM din 23.09.2004:

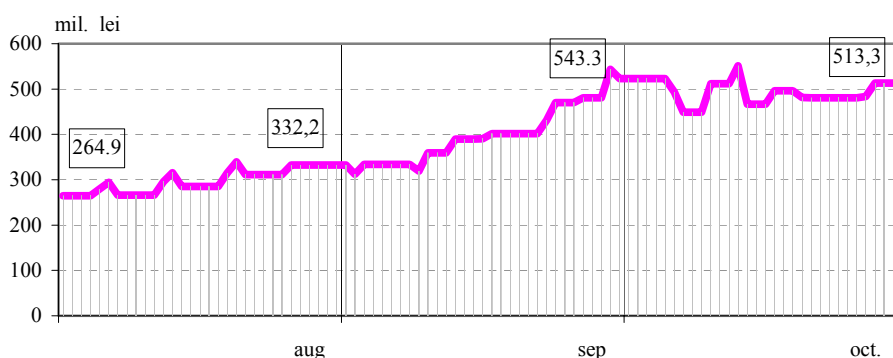
- ✓ *rata de bază* aplicată pentru operațiunile REPO de cumpărare pe termen de două luni a hârtiilor de valoare de stat (HVS), efectuate în cadrul operațiunilor de piață deschisă ale BNM – 14.5 la sută anual;
- ✓ rata dobânzii la facilitatea de lombard – 16.0 la sută anual;
- ✓ rata dobânzii la creditele overnight – 17.0 la sută anual;
- ✓ rata dobânzii la depozitele overnight acceptate de BNM de la băncile comerciale – 5.0 la sută anual.

Rata dobânzii la creditele acordate pe termen lung (mai mare de 5 ani) a fost menținută la nivelul de 11.5 la sută anual.

Operațiunile de sterilizare

În luna octombrie BNM a continuat în proporții ample operațiunile de sterilizare a excedentului de lichiditate.

Graficul nr. 5. Soldul zilnic al operațiunilor de sterilizare efectuate de BNM în perioada august – octombrie 2004

Astfel, soldul lichidității sterilizate la sfârșitul lunii octombrie s-a cifrat la 513.3 mil. lei, iar soldul mediu zilnic al operațiunilor de sterilizare a atins cel mai înalt nivel de la începutul anului – 494.8 mil. lei (graficul nr.5).

Operațiunile de piață deschisă

În perioada analizată BNM și-a intensificat operațiunile de piață deschisă, volumul total al lichidității sterilizate prin vânzări definitive de HVS și operațiuni REPO de vânzare a HVS constituind 292.3 mil. lei la prețul de vânzare (nivel dublu față de septembrie). În cadrul *vânzărilor definitive de HVS* au fost oferite titluri cu scadențe cuprinse între 27 și 94 zile în volum de 115.0 mil. lei. Cererea băncilor comerciale s-a cifrat la 130.2 mil. lei, vânzările însumând 102.3 mil. lei la prețul de

vânzare. Ratele profitului la titlurile tranzacționate au fost cuprinse între 9.11 la sută și 12.38 la sută.

Tabelul nr. 2. Dinamica operațiunilor de piață deschisă cu HVS în perioada ianuarie-octombrie 2004

Perioada	Tipul operațiunii	Volumul ofertei la valoarea nominală (mil. lei)	Volumul cererii la valoarea nominală (mil. lei)	Volumul HVS comercializate la prețul de vânzare (mil. lei)	Rata nominală medie ponderată, %
Ianuarie 2004	REPO de vânzare	70.0	117.5	70.0	9.77
Februarie	REPO de vânzare	75.0	66.5	63.0	10.94
Martie	REPO de vânzare	35.0	51.5	30.0	13.06
	Vânzări definitive	25.0	38.3	24.7	13.88
Aprilie	REPO de vânzare	15.0	10.0	0.0	0.0
	Vânzări definitive	70.0	79.0	48.5	15.08
Mai	REPO de vânzare	25.0	22.1	17.0	14.56
	Vânzări definitive	25.0	27.9	12.6	14.36
Iunie	Vânzări definitive	105.0	130.3	92.7	13.66
Iulie	Vânzări definitive	36.0	56.7	31.5	10.68
August	Vânzări definitive	130.0	176.8	115.9	9.47
Septembrie	REPO de vânzare	95.0	119.7	91.0	11.04
	Vânzări definitive	199.0	205.6	162.0	10.39
Octombrie	REPO de vânzare	190.0	273.6	190.0	11.90
	Vânzări definitive	115.0	130.2	102.3	11.25

În cadrul operațiunilor REPO de vânzare a HVS, BNM a oferit titluri în volum de 190.0 mil. lei, cererea băncilor fiind de 273.6 mil. lei. Volumul efectiv sterilizat s-a cifrat la 190.0 mil. lei la prețul de vânzare.

De menționat că, volumul titlurilor de stat vândute anterior din portofoliul BNM și ajunse

la scadență în luna octombrie a constituit 91.7 mil. lei, iar soldul HVS nerăscumpărate la sfârșitul lunii a fost de 192.7 mil. lei.

Operațiunile de depozit

În octombrie BNM a efectuat patru *licitații de depozit*, oferta însumând 80.0 mil. lei (nivel inferior cu 65.0 mil. lei față de luna precedentă). Volumul cererilor s-a cifrat la 46.5 mil. lei, în reducere cu 78.0 mil. lei), iar volumul plasamentelor acceptate a constituit 44.0 mil. lei (din care 10.0 mil. lei au fost plasate la 1 noiembrie 2004), fiind în scădere cu 44.5 mil. lei față de luna septembrie. Rata medie ponderată a constituit 12.08 la sută, iar termenul mediu al plasamentelor - 33 zile (tabelul nr. 3). Ca urmare a diminuării în luna octombrie a volumului depozitelor plasate, soldul depozitelor la 31 octombrie 2004 s-a micșorat cu 123.5 mil. lei față de luna precedentă, constituind 34.0 mil. lei.

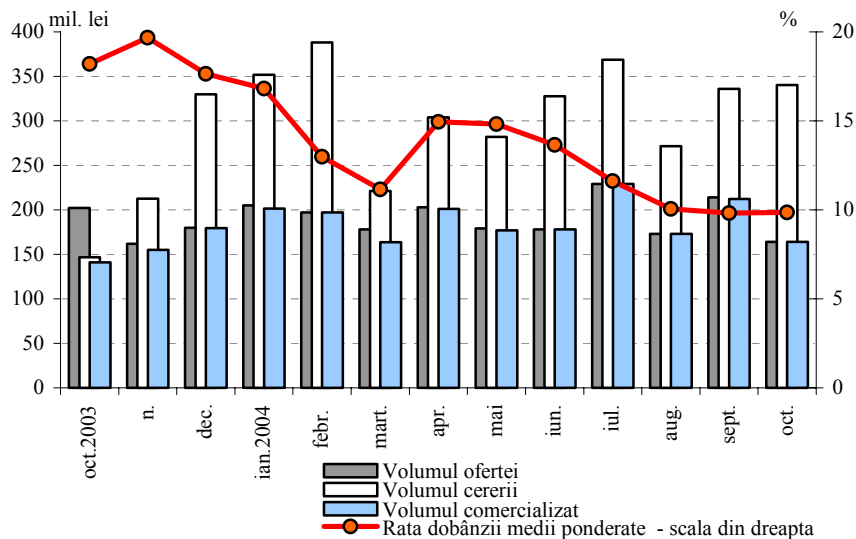
Tabelul nr. 3. Dinamica operațiunilor de depozit în perioada ianuarie-octombrie 2004

Perioada	Volumul ofertei (mil. lei)	Volumul cererii (mil. lei)	Volumul depozitelor plasate (mil. lei)	Rata nominală medie ponderată, (%)	Termenul mediu al plasamentelor (zile)
Ianuarie	20.0	25.0	20.0	9.70	25
Februarie	105.0	95.0	92.0	12.08	49
Martie	35.0	42.0	20.00	11.89	49
Aprilie	70.0	70.0	85.0	13.07	29
Mai	25.0	31.0	25.0	13.50	28
Iunie	80.0	65.5	58.5	13.33	49
Iulie	91.9	92.5	82.2	13.13	50
August	90.0	101.6	84.0	11.53	49
Septembrie	145.0	124.5	88.5	11.47	38
Octombrie	80.0	46.5	34.0	12.08	33

Pietele financiare

Pe parcursul lunii octombrie pe piața primară a titlurilor de stat au fost lansate 12 emisiuni de HVS, reprezentând bonuri de trezorerie cu scadențe de 91, 182 și 364 zile. Volumul total al ofertei a constituit 164.0 mil. lei, fiind cu 50.0 mil. lei (23.4

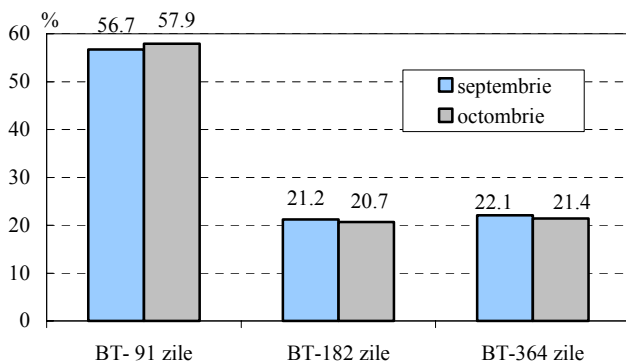
Graficul nr. 6. Totalurile licitațiilor de comercializare a HVS pe piața primară

la sută) sub nivelul lunii septembrie (graficul nr. 6). Cererea băncilor comerciale a cunoscut o modificare neesențială (cu 4.1 mil. lei sau cu 1.2 la sută), înregistrând valoarea de 340.2 mil. lei și depășind, totodată, de 2.1 ori oferta de HVS. Oferta a fost plasată integral în volum de 164.0 mil. lei (nivel inferior cu 48.4 mil. lei celui din luna precedentă). Din volumul total plasat, 126.8 mil. lei (77.3 la sută) au fost procurate de băncile comerciale, cu 56.5 mil. lei mai puțin față de luna septembrie. Respectiv, procurările de HVS de către investitorii autohtoni au constituit 37.2 mil. lei (22.7 la sută din total), înregistrând o majorare cu 8.0 mil. lei a volumului procurat.

Analiza structurii HVS comercializate pe piața primară în profilul scadențelor relevă menținerea titlurilor pe termen de 91 zile drept componentă dominantă, dar cu o pondere mai mare (57.9 la sută) în octombrie față de luna septembrie (56.7 la sută). De menționat, de asemenea, că cele 42.1 la sută rămase au fost împărțite în măsură aproximativ egală între titlurile cu scadențele de 182 și 364 zile, constituind, respectiv, 20.7 la sută și 21.4 la sută (graficul nr. 7). Scadența medie a titlurilor emise s-a redus de la 166 zile în luna septembrie până la 164 zile în luna octombrie.

Graficul nr. 7. Structura HVS comercializate pe piața primară

Cererea sporită de HVS a imprimat pe parcursul lunii în general un trend descendent randamentelor titlurilor. Totodată, *rata medie nominală a dobânzii* (9.85 la sută anual) la titlurile de stat cu scadența de până la un an plasate pe piața primară a înregistrat o creștere ușoară cu 0.03 puncte procentuale, facilitată de majorarea randamentului mediu la titlurile de 91 zile (tabelul nr. 4).

Tabelul nr. 4. Rata nominală medie ponderată a dobânzii la HVS, %

	BT 91 zile	BT 182 zile	BT 364 zile	Rata medie ponderată
Septembrie	8.71	9.63	13.20	9.82
Octombrie	8.90	9.53	13.05	9.85

Răscumpărările HVS cu scadența în luna octombrie 2004 au însumat 157.6 mil. lei la valoarea nominală. La

finele lunii volumul titlurilor de stat în circulație (plasate la licitațiile pe piața primară) a constituit 959.7 mil. lei la prețul de cumpărare, fiind cu 183.4 mil. lei în creștere față de nivelul înregistrat la 31 decembrie 2003.

La 31 octombrie 2004 în *Sistemul de înscrieri în conturi (SIC)* au fost înregistrate HVS în volum total de 3826.4 mil. lei la valoarea nominală, inclusiv HVS emise prin intermediul licitațiilor pe piața primară în volum de 1027.9 mil. lei (26.9 la sută).

Activitatea băncilor comerciale pe piața monetară

Pe ansamblul lunii octombrie rulajul total al tranzacțiilor pe piața monetară s-a majorat față de luna precedentă cu 131.4 mil. lei, sau cu 41.9 la sută.

Volumul operațiunilor efectuate în octombrie 2004 pe *pieța secundară a titlurilor de stat* a crescut de circa 2 ori față de perioada precedentă, însumând 16.6 mil. lei (tabelul nr. 5). Preferințele participanților pieței secundare au fost orientate spre HVS cu scadențele de la 28 până la 91 zile, a căror pondere în volumul total al operațiunilor pe piața secundară a constituit 67.6 la sută. De menționat, de asemenea, preponderența tranzacțiilor de tip bancă-bancă (9.9 mil. lei), dar cu o

pondere mai mică în luna octombrie (59.6 la sută) față de luna septembrie (73.3 la sută).

Totodată, **piața creditelor interbancare în lei** în perioada gestionară a consemnat o creștere a rulajului cu 105.0 mil. lei (35.3 la sută) față de luna septembrie, înregistrând 402.0 mil. lei. Din volumul total al creditelor acordate 85.6 la sută au reprezentat creditele overnight (cu rata medie a dobânzii de 10.73 la sută).

În octombrie au fost înregistrate **tranzacții reversibile interbancare cu titluri de stat** în volum de 26.4 mil. lei la prețul de vânzare, rata REPO fiind de 11.14 la sută.

Tabelul nr. 5. Operațiunile efectuate de bănci pe piața monetară

Perioada	Piața secundară a HVS (vânzări-cumpărări)			REPO cu HVS			Credite interbancare			Volumul total 4+7+10 (mil. lei)
	termenul mediu ponderat (zile)	rata medie nominală (%)	volumul (mil. lei)	termenul mediu ponderat (zile)	rata medie nominală (%)	volumul (mil. lei)	termenul mediu ponderat (zile)	rata medie nominală (%)	volumul (mil. lei)	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Ianuarie 2004	81	14.14	11.4	-	-	-	6	16.21	345.0	356.4
Februarie	99	12.48	31.7	-	-	-	14	15.45	277.4	309.1
Martie	51	13.29	53.2	13	14.50	5.0	2	14.29	236.7	294.9
Aprilie	50	13.78	17.6	14	14.14	15.2	6	14.78	421.5	454.3
Mai	70	13.45	27.4	16	13.73	7.2	10	14.46	295.5	330.1
Iunie	80	13.38	30.2	14	13.79	14.6	2	13.58	356.5	401.3
Iulie	111	11.00	15.2	6	13.50	1.5	2	12.26	175.5	192.2
August	75	9.76	37.3	7	7.50	0.5	2	11.67	256.0	293.8
Septembrie	94	9.69	8.6	22	10.75	8.0	11	11.92	297.0	313.6
Octombrie	86	9.36	16.6	23	11.14	26.4	4	11.02	402.0	445.0

Piața creditelor și a depozitelor

Soldul creditelor în economie* s-a majorat cu 409.7 mil. lei (6.0 la sută) pe parcursul lunii octombrie, constituind 7256.5 mil. lei la 31 octombrie 2004. Această evoluție s-a datorat creșterii soldului creditelor în MDL cu 189.9 mil. lei (4.7 la sută), precum și a soldului creditelor în valută străină (exprimate în MDL) cu 219.8 mil. lei (7.9 la sută).

Majorarea soldului **creditelor în MDL** s-a datorat sporirii creditelor acordate întreprinderilor private cu 145.7 mil. lei (4.7 la sută), persoanelor fizice cu 39.7 mil. lei (6.5 la sută), precum și creșterii celor acordate întreprinderilor de stat cu 4.5 mil. lei (1.3 la sută).

* conform metodologiei FMI, din total credite în economie (inclusiv dobânda calculată la credite) sunt excluse creditele interbancare și creditele acordate guvernului.

Tabelul nr. 6. **Dinamica creditelor acordate de băncile comerciale (mil. lei)**

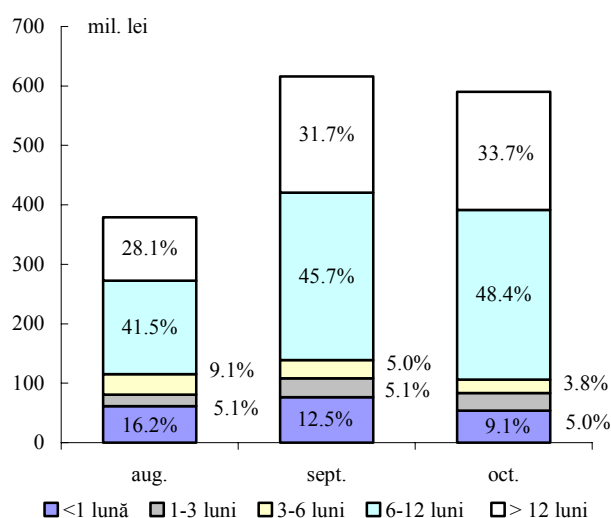
Perioada	Sold la sfârșitul perioadei			Credite acordate				
	total	în MDL	în valută străină	total	în MDL		în valută străină	
					volumul	dobânda, %	volumul	dobânda, %
Decembrie 2003	6055.2	3468.8	2586.4	832.5	473.2	19.40	359.3	11.20
Ianuarie 2004	5983.1	3452.4	2530.8	412.3	248.3	20.45	164.0	11.40
Februarie	6015.1	3559.0	2456.1	575.9	355.9	20.78	220.0	11.48
Martie	6168.1	3756.3	2411.8	893.0	593.8	20.83	299.2	11.61
Aprilie	6068.4	3771.8	2296.6	701.3	424.9	20.90	276.4	11.43
Mai	6162.2	3777.9	2384.3	621.3	338.7	21.32	282.6	11.50
Iunie	6290.0	3871.7	2418.3	784.5	469.2	21.05	315.3	11.12
Iulie	6349.8	3881.8	2468.0	749.9	422.2	20.81	327.7	11.37
August	6559.9	3990.1	2569.8	722.4	415.2	21.16	307.2	11.16
Septembrie	6846.8	4048.4	2798.4	1096.4	657.9	20.90	438.5	11.33
Octombrie	7256.5	4238.3	3018.2	946.6	633.4	21.04	313.2	11.45

În cadrul *creditelor în valută străină* a fost înregistrată majorarea soldului creditelor acordate întreprinderilor private și celor ale întreprinderilor de stat cu 206.1 mil. lei (7.6 la sută) și 13.7 mil. lei (15.8 la sută), respectiv. Totodată, echivalentul *soldului creditelor în valută străină* în dolari SUA a constituit 242.2 mil. USD, fiind în creștere cu 12.1 mil. USD (5.3 la sută) față de luna septembrie 2004.

Volumul creditelor acordate în MDL în octombrie 2004 a constituit 633.4 mil. lei, fiind în reducere cu 24.5 mil. lei (3.7 la sută) față de cel înregistrat în luna precedentă.

Cota-parte a creditelor acordate persoanelor juridice a constituit 93.2 la sută din volumul total al creditelor acordate în moneda națională. Cele mai solicitate de către persoanele juridice au fost în continuare creditele cu termene de la 6 până la 12 luni, fiind acordate cu o rată medie a dobânzii de 21.17 la sută în volum de 285.3 mil. lei. Ponderea acestora a constituit 48.4 la sută, majorându-se cu 2.7 puncte procentuale față de luna septembrie 2004. De asemenea, ponderea creditelor acordate cu termene de peste 12 luni a înregistrat o creștere cu 2.0 puncte procentuale, constituind 33.7 la sută din volumul total al creditelor în moneda națională acordate persoanelor juridice (graficul nr. 8).

Graficul nr. 8. **Structura creditelor în MDL acordate persoanelor juridice de către băncile comerciale**

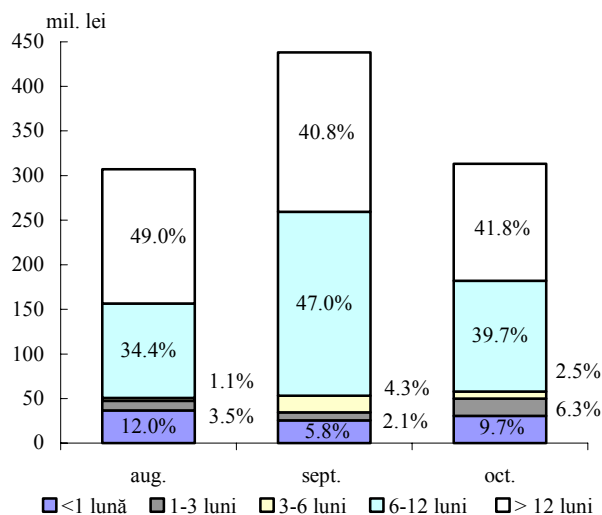

În octombrie 2004 *rata medie a dobânzii la creditele* în moneda națională acordate persoanelor juridice a crescut cu 0.1 puncte procentuale, alcătuind 20.85 la sută, iar cea aferentă creditelor acordate persoanelor fizice s-a majorat cu 0.62 puncte procentuale, constituind 23.66 la sută.

Volumul creditelor în valută străină acordate persoanelor juridice a constituit 313.2 mil. lei (25.5 mil. USD), fiind cu 10.7 mil. USD inferior celui din luna septembrie 2004.

În structura creditelor în valută străină acordate persoanelor juridice, cota-parte maximă au deținut-o creditele cu termene de peste 12 luni (acordate cu o rată medie a dobânzii de 11.27 la sută), care s-a majorat cu 1.0 punct procentual, până la nivelul de 41.8 la sută. În același timp, o creștere cu 8.1 puncte procentuale, s-a consemnat la creditele cu termene de până la 1 lună și de la 1 până la 3 luni, în principal, din contul reducerii ponderii creditelor de la 6 până la 12 luni (graficul nr. 9).

Graficul nr. 9. Structura creditelor în valută străină acordate persoanelor juridice de către băncile comerciale

Rata medie a dobânzii la creditele în valută străină acordate persoanelor juridice a crescut cu 0.12 puncte procentuale, constituind 11.45 la sută.

În perioada de referință, *soldul depozitelor** în sistemul bancar a însumat 7294.6 mil. lei, majorându-se cu 231.2 mil. lei (3.3 la sută) față de luna septembrie 2004. Creșterea acestuia a fost generată de sporirea depozitelor în valută străină cu 243.8 mil. lei (7.5 la sută), în timp ce soldul depozitelor în moneda națională s-a micșorat cu 12.6 mil. lei (0.3 la sută).

Pondereea depozitelor la vedere în totalul depozitelor a constituit 39.3 la sută, micșorându-se cu 1.3 puncte procentuale față de luna precedentă. Soldul acestora (2863.3 mil. lei) a scăzut cu 2.3 mil. lei față de luna septembrie. Concomitent, *soldul depozitelor la termen* s-a majorat cu 233.5 mil. lei, constituind 4431.3 mil. lei.

Soldul depozitelor la termen în MDL a constituit 2255.2 mil. lei, majorându-se cu 109.2 mil. lei (5.1 la sută) față de perioada precedentă.

* conform metodologiei FMI, din total depozite în sistemul bancar sunt excluse mijloacele băncilor comerciale și ale altor instituții financiare; conturile bugetului de stat; mijloacele extrabugetare; depozitele persoanelor fizice și juridice nerezidente.

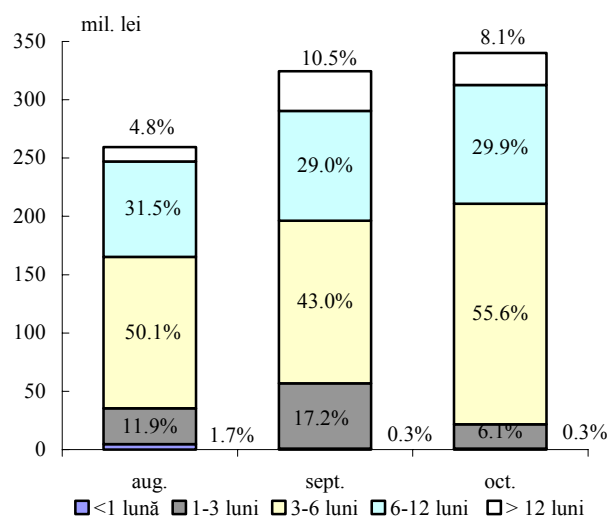
Tabelul nr. 7. **Dinamica depozitelor la termen în băncile comerciale (mil. lei)**

Perioada	Sold la sfârșitul perioadei			Depozite				
	total	în MDL	în valută străină	total	în MDL		în valută străină	
					volumul	dobânda, %	volumul	dobânda, %
Decembrie 2003	3282.6	1469.6	1813.0	543.9	261.3	14.20	282.6	4.19
Ianuarie 2004	3460.1	1599.8	1860.3	555.4	289.7	14.82	265.7	4.27
Februarie	3490.2	1671.0	1819.2	448.7	217.7	14.70	231.0	4.52
Martie	3531.9	1725.9	1806.0	465.2	210.4	15.01	254.8	4.83
Aprilie	3501.0	1743.1	1757.9	452.3	185.6	15.40	266.7	4.65
Mai	3645.5	1786.9	1858.6	423.6	203.1	14.99	220.5	4.74
Iunie	3761.2	1856.3	1904.9	512.2	266.2	14.80	246.0	5.18
Iulie	3865.8	1947.2	1918.6	574.9	319.4	14.58	255.5	4.86
August	4050.3	2068.0	1982.3	496.8	259.4	15.10	237.4	5.11
Septembrie	4197.8	2146.0	2051.8	641.3	324.5	15.47	316.8	5.28
Octombrie	4431.3	2255.2	2176.1	649.2	340.1	15.56	309.1	5.31

Volumul depozitelor la termen în MDL atrase în luna octombrie a constituit 340.1 mil. lei, fiind cu 15.6 mil. lei superior celui din luna septembrie 2004.

În structura depozitelor la termen atrase în MDL cea mai mare creștere a ponderii, cu 12.6 puncte procentuale, a fost înregistrată la depunerile cu termene de la 3 până la 6 luni, deținând 55.6 la sută din volumul total. De menționat, totodată, reducerea semnificativă, cu 11.1 puncte procentuale, până la nivelul de 6.1 la sută a ponderii depunerilor cu termene de la 1 până la 3 luni (graficul nr. 10).

Graficul nr. 10. **Structura depozitelor la termen în MDL atrase de băncile comerciale**

În luna octombrie **rata medie a dobânzii la depozitele la termen în MDL** s-a majorat cu 0.09 puncte procentuale față de nivelul lunii precedente, constituind 15.56 la sută (14.34 la sută pentru persoane juridice și 16.30 la sută pentru persoane fizice, în comparație cu 13.54 la sută și 16.22 la sută, respectiv, în luna septembrie 2004).

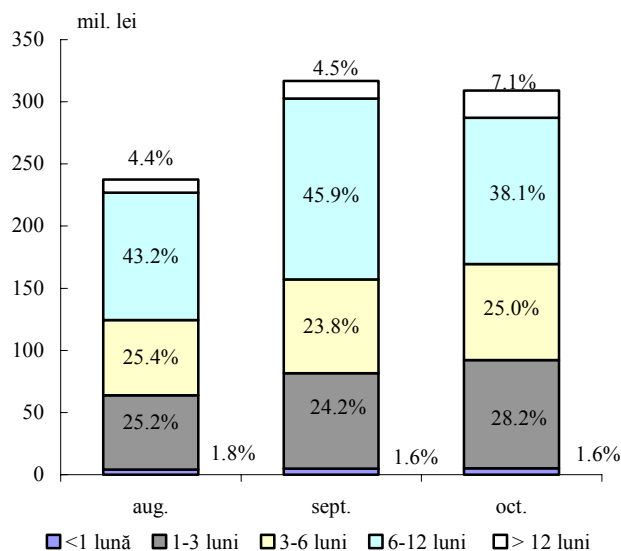
Soldul depozitelor la termen în valută străină s-a majorat cu 124.3 mil. lei (6.1 la sută), alcătuind 2176.1 mil. lei. Această evoluție s-a datorat, în special, creșterii soldului depunerilor populației cu 116.1 mil. lei (6.4 la sută).

În perioada gestionară **volumul depozitelor la termen în valută străină** a constituit 309.1 mil. lei, micșorându-se cu 7.7 mil. lei (2.4 la sută) din contul scăderii volumului depunerilor persoanelor fizice cu 15.1 mil. lei (5.3 la sută).

În diviziune pe termene ale depunerilor atrase în valută străină, poziția predominantă a aparținut în continuare depozitelor cu termene de la 6 până la 12 luni, deși ponderea acestora s-a diminuat cu 7.8 puncte procentuale până la nivelul de 38.1 la sută din volumul total al depozitelor. Ponderile celorlalte categorii de depozite în valută străină în luna octombrie 2004 au consemnat creșteri sau au păstrat nivelul perioadei precedente (graficul nr. 11).

În perioada de referință **rata medie a dobânzii la depozitele în valută străină** s-a majorat cu 0.03 puncte procentuale, constituind 5.31 la sută (pentru persoanele juridice aceasta a constituit 4.12 la sută, iar pentru persoanele fizice – 5.49 la sută).

Graficul nr. 11. Structura depozitelor la termen în valută străină atrase de băncile comerciale

Masa monetară

Masa monetară M2 (masa monetară în lei) pe parcursul lunii octombrie s-a majorat cu 95.3 mil. lei, sau cu 1.3 la sută. În același timp, **masa monetară M3** a crescut cu 339.1 mil. lei, sau cu 3.3 la sută.

Creșterea indicatorului **M2** a fost determinată de majorarea volumului numerarului în circulație cu 108.0 mil. lei (3.3 la sută). Totodată, soldul depozitelor în moneda națională s-a redus cu 12.6 mil. lei (0.3 la sută) și cel al instrumentelor pieței monetare cu 0.1 mil. lei.

Depozitele în valută străină au crescut cu 243.8 mil. lei. Exprimare în USD, acestea s-au majorat cu 13.1 mil. USD. Ponderea depozitelor în valută străină în volumul total al masei monetare s-a majorat de la 31.5 la sută în luna septembrie până la 32.8 la sută în luna octombrie 2004.

Modificările în structura masei monetare sunt reflectate în tabelul nr.8.

Tabelul nr. 8. Evoluția structurii masei monetare la sfârșitul perioadei (mil. lei)

Componentele masei monetare	Aug. 2004	Pond. %	Sept. 2004	Creșt. %	Pond. %	Oct. 2004	Creșt. %	Pond. %
MASA MONETARĂ (M3)	9909.45	100	10384.89	4.8	100	10724.02	3.3	100
MASA MONETARĂ (M2)	6780.75	68.4	7114.97	4.9	68.5	7210.31	1.3	67.2
BANI ÎN CIRCULAȚIE	3256.87	32.9	3320.87	2.0	32.0	3428.91	3.3	32.0
DEPOZITE LA VEDERE ÎN MONEDA NAȚIONALĂ	1455.18	14.7	1647.52	13.2	15.8	1525.68	-7.4	14.2
- ale persoanelor juridice	1212.15	12.2	1401.74	15.6	13.5	1276.46	-8.9	11.9
- ale persoanelor fizice	243.03	2.5	245.78	1.1	2.3	249.22	1.4	2.3
DEPOZITE LA TERMEN ÎN MONEDA NAȚIONALĂ (inclusiv pe termen lung)	2068.03	20.9	2145.96	3.8	20.7	2255.19	5.1	21.0
- ale persoanelor juridice	456.90	4.6	454.14	-0.6	4.4	515.33	13.5	4.8
- ale persoanelor fizice	1611.13	16.3	1691.82	5.0	16.3	1739.86	2.8	16.2
DEPOZITE ÎN VALUTĂ STRĂINĂ	3128.69	31.6	3269.92	4.5	31.5	3513.71	7.5	32.8
- ale persoanelor juridice	1020.83	10.3	1086.65	6.5	10.5	1188.63	9.4	11.1
- ale persoanelor fizice	2107.86	21.3	2183.27	3.6	21.0	2325.08	6.5	21.7
INSTRUMENTELE PIEȚEI MONETARE	0.68	0.0	0.62	-8.8	0.0	0.53	-14.5	0.0

Activele externe nete (convertibile) ale sistemului bancar au totalizat 303.7 mil. USD la sfârșitul lunii octombrie, fiind în scădere cu 4.7 mil. USD, inclusiv din contul reducerii cu 1.8 mil. USD a activelor externe nete ale băncilor comerciale. De asemenea, activele externe nete ale BNM s-au diminuat cu 2.9 mil. USD, ca urmare a reducerii rezervelor internaționale ale BNM cu 0.6 mil. USD până la 391.0 mil. USD și a majorării obligațiunilor externe ale BNM cu 2.3 mil. USD până la 123.7 mil. USD.

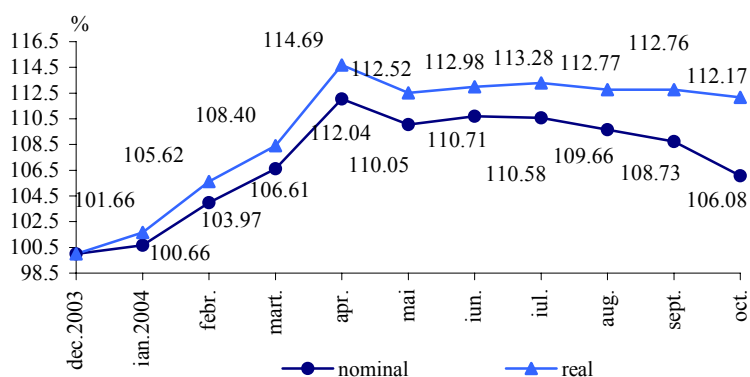
Activele interne nete ale sistemului bancar au crescut cu 304.9 mil. lei (4.6 la sută), în special, datorită majorării soldului creditelor în economie cu 409.7 mil. lei. În luna octombrie cererile de plăți față de Guvern ale sistemului bancar s-au majorat cu 13.0 mil. lei, inclusiv ale BNM - cu 28.7 mil. lei, iar cele ale băncilor comerciale s-au redus cu 15.7 mil. lei.

Pe parcursul lunii octombrie cererile de plăți ale BNM față de băncile comerciale s-au majorat cu 26.0 mil. lei, ca urmare a achitării nete a depunerilor băncilor comerciale la BNM în volum de 123.5 mil. lei (157.5 mil. lei – achitate și 34.0 mil. lei – acceptate), a calculării dobânzii la aceste depuneri în volum de 1.2 mil. lei, a calculării dobânzii la HVS prin acordul REPO în volum de 0.4 mil. lei, precum și a calculării dobânzii la credite acordate CCL în volum de 0.6 mil. lei. Totodată, vânzarea netă a HVS prin REPO în volum de 99.0 mil. lei (190.0 mil. lei – vânzări și 91.0 mil. lei - răscumpărări) și rambursarea creditelor acordate CCL în volum de 0.7 mil. lei au condiționat reducerea cererii de creditare față de băncile comerciale.

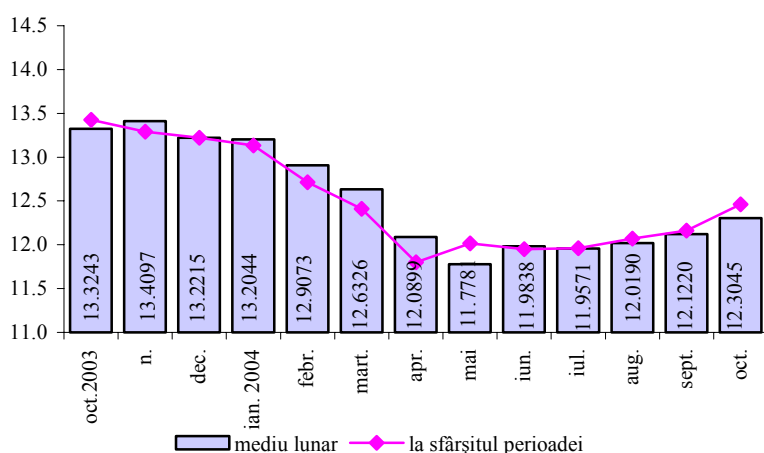
Piața valutară

În luna octombrie **cursul oficial de schimb** al leului moldovenesc față de dolarul SUA s-a depreciat de la 12.1683 MDL pentru 1 USD la începutul lunii până la 12.4613 MDL pentru 1 USD la finele lunii.

Graficul nr. 12. Evoluția lunară a cursului de schimb nominal și real (dec.2003 =100)

Graficul nr. 13. Cursul de schimb MDL/USD

Comparativ cu luna decembrie 2003 leul moldovenesc a marcat o apreciere cu 6.08 la sută în termeni nominali și cu 12.17 la sută în termeni reali* (graficul nr. 12). Cursul oficial de schimb mediu lunar al leului moldovenesc față de dolarul SUA s-a depreciat de la 12.1220 MDL în luna septembrie 2004 până la 12.3045 MDL pentru 1 USD în luna octombrie 2004 (graficul nr. 13).

Volumul total de dolari SUA tranzacționați în luna de referință pe piața interbancară de către bănci a constituit 48.4 mil. USD, reducându-se față de luna septembrie 2004 cu 80.2 mil. USD. În luna

octombrie rulajul Băncii Naționale a Moldovei pe piața interbancară a constituit 2.0 mil. USD, față de 49.3 mil. USD în luna septembrie.

Cursul oficial mediu lunar al leului moldovenesc față de euro s-a depreciat de la 14.7940 MDL în septembrie luna 2004 până la 15.3330 MDL pentru 1 euro în luna octombrie 2004. La începutul lunii cursul oficial al leului moldovenesc față de euro constituia 15.0083 MDL, iar la sfârșitul lunii octombrie – 15.8090 MDL pentru 1 euro.

Cursul oficial mediu lunar al leului moldovenesc față de rubla rusească s-a depreciat de la 0.4149 MDL în septembrie 2004 până la 0.4232 MDL pentru 1 rublă rusească în octombrie 2004. La începutul lunii cursul oficial al leului moldovenesc față de rubla rusească constituia 0.4165 MDL, iar la sfârșitul lunii – 0.4332 MDL pentru 1 rublă rusească.

Rulajul total al tranzacțiilor încheiate contra MDL pe piața valutară internă în luna octombrie 2004 a fost de 394.4 mil. USD, fiind inferior cu 24.8 la sută celui înregistrat în septembrie 2004. Cumpărările de valută străină pe piața valutară internă (contra MDL) pe parcursul lunii octombrie 2004 au constituit 193.6 mil. USD, iar vânzările – 200.8 mil. USD.

* cotare indirectă (USD/MDL)

Din rulajul total tranzacțiile în dolari SUA au constituit 73.0 la sută, în euro – 23.1 la sută, în ruble rusești – 3.1 la sută, în hrivne ucrainene – 0.6 la sută și în lei românești – 0.2 la sută.

Stocul *datoriei externe publice și public garantate* la situația din 31 octombrie 2004 a constituit 863.89 mil. USD (inclusiv arieratele de dobândă și creditele acordate de FMI, tabelul nr. 9).

Tabelul nr. 9. Datoria externă publică și public garantată (mil. USD)

	Sold la	Octombrie				Sold la
	30.09.2004	intrări	rambursări	arierate de dobândă	diferența de curs	31.10.2004
Datoria externă publică	772.65	2.57	4.82	0.00	11.92	782.32
Datoria externă public garantată	80.48	0.00	0.03	0.26	0.86	81.57
Total datorie externă publică și public garantată	853.13	2.57	4.85	0.26	12.78	863.89

Stocul datoriei externe publice și public garantate s-a majorat în mărime nominală cu 10.76 mil. USD. La modificarea stocului au contribuit tragerile în mărime de 2.57 mil. USD, rambursările de 4.85 mil. USD, acumularea arieratelor de dobândă de 0.26 mil. USD și diferența de curs de 12.78 mil. USD rezultată din deprecierea cursului dolarului SUA față de alte valute.

La 31 octombrie 2004 stocul total al arieratelor (inclusiv acumulate în anii precedenți) a însumat 32.5 mil. USD.

Stocul datoriei externe private negarantate de stat (inclusiv arieratele de dobândă) la 31 octombrie 2004 a constituit 471.4 mil. USD (sursa: DMFAS 5.2.).